

XXI-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

ŠIŲ LAIKŲ ŽMOGUS

2024 m. gegužės 10 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
21st Conference of Junior Researchers in Psychology
A PERSON OF OUR TIMES
May 10, 2024

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Rita Jakštienė

Nariai | Members: Greta Guogaitė,
Agnietė Kairytė, Momina Khalid Butt,
Justė Margevičienė, Dovilė Mikučionytė,
Miglė Rudytė.

Studentai | Students:

Rugilė Goštautaitė, Rūta Macijauskaitė,
Dalia Ustinavičiūtė, Gintarė Ušakovaitė.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Evelina Laurynaitė, Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė | Chair: prof. dr. Roma Jusienė

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
prof. dr. Ilona Laurinaitytė, doc. dr. Antanas Kairys,
doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton,
doc. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė,
doc. dr. Paulina Želvienė, dr. Lauryna Rakickienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

INFORMACINIS RĖMĖJAS

| INFORMATIONAL SPONSOR

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/Proceedings.2024.43>

ISBN 978-609-07-1047-0 (Leidinio forma: Elektroninis - PDF)

Copyright © 2024 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

STIGMATIZUOJANČIŲ VAIZDO ĮRAŠŲ ĮTAKA NUOSTATOMS APIE ANTSVORĮ AR NUTUKIMĄ TURINČIUS ASMENIS

Justinas Zokas

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Statistiniai tyrimai rodo, kad pasaulyje, įskaitant Lietuvoje, KMI rodikliai auga (Eurostat, 2019; PSO, 2021). Tuo pačiu metu internete sparčiai plinta vaizdo įrašai, kuriuose palaikoma stigma apie antsvorį ar nutukimą turinčius asmenis (toliau ANTA). Socialinių medijų algoritmai prisideda prie nuomonės formavimo, todėl net netyčinis susidūrimas su diskriminaciniu turiniu gali skatinti latentinius nuostatų pokyčius (Clark et al., 2021; Yesilada & Lewandowsky, 2022). Taigi ypatingai svarbu suprasti, kiek įtakos medijos daro socialinėms nuostatomis. Šio tyrimo tikslas yra nustatyti stigmatizuojančių vaizdo įrašų poveikį nuostatomis apie ANTA.

Metodika. Patogiaja atranka surinkta 20 asmenų (8 vyrai, 12 moterų), amžius: $M(SD) = 22,5(1,76)$. Pasitelkta dviejų grupių potestavimo schema – tiriamieji atsitiktinai suskirstyti į eksperimentinę ir kontrolinę grupes. Eksperimentinė grupė ($n = 11$) stebėjo sigma vyrų internetinės subkultūros vaizdo įrašus, kuriuose eksplicitiškai pasisakoma prieš ANTA. Suminis žiūrėjimo laikas–17 min. Kontrolinei grupei buvo rodomas bereikšmis 7 min. filmuko segmentas, nesusijęs su ANTA. Grupės identišškai supažindintos su eiga, bet tikrasis tikslas neatskleistas, siekiant sumažinti atsakymų korekciją. Po peržiūros, atlikta modifikuota traukinio problemos procedūra (Thomson, 1985). Siekta įvertinti, kurie veikėjai paaukojami įvairiose situacijose, kai reikalaujama priverstinio atsako. Užduotis pristatyta kaip distraktorė, skirta nukreipti dėmesį. Po atlikimo, tiriamiesiems buvo atskleistas tikslas, primintos dalyvavimo tyrime teisės. Galiausiai, dalyviai atsakė į demografinius klausimus bei žodinius klausimus apie ANTA.

Rezultatai ir rezultatų aptarimas. Pritaikius t-testą nepriklausomoms imtims, rastas statistiškai reikšmingas rezultatas tarp eksperimentinės ir kontrolinės grupės sprendimų įverčių ($p = 0,001$; $t = -3,75$; $df = 18$; $M_k = 8,22$; $M_e = 14,09$). Aukštesni balai indikuoja trumpalaikės stigmatizuojančios medžiagos poveikį sprendimų priėmimui apie ANTA. Pastebėta nekongruencija tarp išsakytų minčių ir elgesio (ypač eksperimentinėje grupėje), nors ryšys nebuvo statistiškai reikšmingas ($p = 0,23$). Tyrimas prisideda prie polemikos apie jaunų žmonių internetinio turinio vartojimą ir jo galimą poveikį nuostatų formavimesi.

Išvados. Vaizdo medžiaga, nukreipta prieš ANTA, stiprina diskriminuojančias nuostatas, kurios savo ruožtu paveikė sprendimų priėmimą. Labiau paveiktos buvo elgesiu, o ne žodžiu, išreikštos nuostatos.

Raktiniai žodžiai: internetas, antsvoris, nutukimas, diskriminacija, stigma.

PRARASTI METAI, ATRASTAS AŠ: KOKYBINIS TYRIMAS APIE ABITURIENTŲ LAISVŲ NUO STUDIJŲ METŲ PASIRINKIMO PATYRIMĄ

Lukrecija Žuromskaitė, Greta Kaluževičiūtė-Moreton

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Šiame darbe gilinamasi į abiturientų, pasirinkusių laisvus nuo studijų metus, laukimo patirtį: patiriamus jausmus, keliamus lūkesčius bei aplinkinių įtaką. Tyrime dalyvavo 6 Lietuvos mokyklų 12 klasės moksleiviai iš skirtingų miestų, atsiliepę į kvietimą dalyvauti tyrime,